

Beslutningsforslag nr. B 6. Fremsat den 10. oktober 1980 af Kurt Hansen (VS), Steen Folke (VS), Anne Grete Holmsgård (VS), Tyroll (VS), Waldorff (VS) og Wilhelm (VS)

Forslag til folketingsbeslutning om indvandrernes retsstilling på arbejdsmarkedet

Folketinget opfordrer regeringen til i samarbejde med indvandrernes organisationer at udarbejde en samlet indvandrerpolitik, der på det arbejdsmarkedspolitiske område følger nedenstående retningslinjer:

1) Ophævelse af den diskriminerende særregel om visse sprogfærdigheder som forudsætning for, at indvandrerne kan oppebære dagpenge.

2) Der skal oprettes sikkerhedskurser spe-

cielt for indvandrere, ligesom der skal sikres udarbejdelse af tilbundsgående, skriftlig information omkring det arbejdsmiljø, de pågældende arbejder i, samt information om arbejdsmiljø generelt. Disse kurser og informationer skal foregå på indvandrernes eget sprog.

3) Der skal oprettes faglige kurser (omskoling, specialarbejderuddannelse, efteruddannelse og ekstrauddannelse) specielt for indvandrerne på deres eget sprog.

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Der kunne stilles en lang række forslag til ændringer generelt på arbejdsmarkedet, som ville stille indvandrerne væsentligt bedre, end tilfældet er i dag. I dette forslag til folketingsbeslutning peger forslagsstillerne på at få ændret nogle af de forhold, der alene omhandler indvandrernes forhold. Dette betyder ikke, at forslagsstillerne – hvis de foreslåede ændringer blev gennemført – mener, at så er indvandrernes særlige problemer på arbejdsmarkedet løst. Der ville være lang vej endnu. Arbejdsgivernes magt, bliver bl. a. brugt til at vælge og vrage, hvilken arbejdskraft de ønsker. Og her er indvandrerne delvis kommet i klemme, bl. a. fordi skiftende regeringer ikke har villet efterkomme indvandrernes krav om undervisning i dansk og danske samfundsforhold. Sådanne skævheder rettes kun op, hvis danske og udenlandske arbejdere i fællesskab er aktive for gennemførelsen af en række forbedringer på arbejdsmarkedet. Lad os tage et eksempel på, at en generel forbedring for arbejderklassen ville betyde en ganske særlig forbedring for svage grupper på arbejdsmarkedet, heriblandt indvandrerne. Gennem en arbejdsløshedslovgivning, hvor fagforeningerne havde retten til anvisning og kontrol, administreret efter princippet: længst arbejdsløs, først tilbud om arbejde, ville arbejderklassen være bedre stillet over for arbejdsgivernes skalten og valten med arbejdskraften. Dette kunne være et værn mod at skabe marginalgrupper på arbejdsmarkedet. Indvandrerne er i dag en marginalgruppe, der er hårdt ramt af arbejdsløshed, som har de dårligste job, som er udsat for det dårligste arbejdsmiljø, og som har de laveste lønninger. Derfor ville gennemførelsen af kravet om anvisning og kontrol tilbage til fagforeningerne – et krav, som i årevis har været stillet af store dele af arbejderklassen, og et krav, som samler arbejdende og arbejdsløse – være en kraftig styrkelse af indvandrernes stilling på arbejdsmarkedet.

Dette er blot et enkelt eksempel på det klare interessefællesskab, der er mellem danske arbejde-

re og indvandrerne. Et fællesskab baseret på fælles klasseinteresser. Ingen arbejdere har interesse i, at arbejdsgiverne kan udbytte den udenlandske arbejdskraft endnu mere økonomisk fordelagtigt, end den danske arbejdskraft normalt udbyttes. Det skaber splittelse og svækker arbejderklassen. Mere omfattende forbedringer for arbejdende og arbejdsløse indvandrere hænger på denne måde sammen med, at arbejderklassen generelt sikres arbejdsforhold – samt faglige og demokratiske rettigheder – der er væsentligt forbedrede i forhold til i dag.

Selv om forslagsstillerne ikke anser fagforeningsforhold som et lovgivningsanliggende, vil forslagsstillerne fremhæve nødvendigheden af, at fagforeninger og klubber går ind i direkte kamp imod enhver diskriminering og blankt afviser at administrere diskriminerende bestemmelser som bl. a. sprogkravets sammenkobling med arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Forslagsstillerne mener, at fagforeningerne skal gå aktivt ind og støtte indvandrerne på deres egne betingelser. En solidarisk handling over for indvandrerne ville være at få ansat tolke i fagforeningsregie. Dette skulle ske i samarbejde med indvandrerne og deres organisationer. Sådanne initiativer fra fagforeningernes side vil forslagsstillerne arbejde på at fremme. Fagforeningerne må drage nogle konsekvenser af erkendelsen af, at indvandrerne er en udsat gruppe, fordi de i de helt konkrete, daglige problemer trænger til støtte og ikke mindst på grund af den snigende racisme, der desværre også er eksempler på fra arbejdspladserne.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

ad 1

Kravet om sprogfærdigheder som forudsætning for indvandrernes muligheder for at oppebære arbejdsløshedsunderstøttelse er blevet gennemført rent administrativt. Dette er sket med udgangspunkt i arbejdsløshedslovens § 65, der handler om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Vi har bl. a. set sagen om de 9 tyrkiske kvinder, der blev

F.t. beslutning om indvandrernes retsstilling på arbejdsmarkedet

nægtet arbejdsløshedsunderstøttelse under henvisning til krav om sprogfærdigheder i dansk. Selvom det ikke direkte er en folketingsbeslutning, der har indført dette sprogekriterium i forbindelse med en vurdering af, hvorvidt en indvandrer står til rådighed for arbejdsmarkedet, men en administrativ ordning, som KADs arbejdsløshedskasse var de første til at indføre, og som fik fuld opbakning fra Arbejdsløshedskassernes Samvirke, mener forslagsstillerne, at regeringen bør pålægges at få reglen ophævet. Dengang – i slutningen af 60'erne og begyndelsen af 70'erne – der blev ført hvervekampagner for at lokke indvandrerne til landet, var der ingen, der talte om, at man skulle kunne tale dansk for at få arbejdsløshedsunderstøttelse, når man blev arbejdsløs. Ingen arbejdsløshedskasse – heller ikke KADs – har stillet sådanne særregler op som betingelse for at modtage kontingentindbetaling til arbejdsløsheds-kassen fra indvandrere, som har arbejde. Disse arbejdsløsheds-kassemedlemmer er i den situation, at de betaler til en forsikringsordning, som bare ikke gælder for dem. Når så indvandrerne, som har været i Danmark gennem kortere eller længere tid, ikke mestrer sproget, så er det skiftende regeringer, der må tage ansvaret herfor. Gentagne gange har indvandrerens organisationer rejst krav over for regeringen om undervisning i dansk og danske samfundsfor-

hold, når indvandrerne kom til Danmark. Hver gang er de blevet afvist. Derfor må regeringen, samtidig med at den diskriminerende særregel ophæves, sikre, at alle indvandrere, som måtte ønske det, får tilbud om gratis danskundervisning, jfr. det samtidigt fremsatte forslag til folketingsbeslutning om uddannelsesaktiviteter over for indvandrerne (beslutningsforslag nr. B 4).

ad 2

Indvandrere har i væsentlig grad det farligste arbejde og rammes betydeligt hyppigere af arbejdsulykker end danske arbejdere. Arbejdstilsynet har i 1974 foretaget en undersøgelse af anmeldte arbejdsulykker fra to store virksomheder med mange indvandrere. På den ene forekom 4 ulykker pr. 100 danske og 24 pr. 100 udlændinge. På den anden var tallene 20 og 60. Senere oplysninger antyder, at det ikke står helt så galt til som i 1974, men det står stadig grelt til. Indvandrerne er stadig vældigt overrepræsenterede, når det gælder arbejdsulykker.

ad 3

Der skal sikres et antal kursuspladser, der reelt modsvarer behovet, og disse skal spredes på alle dele af landet, så alle kursister har mulighed for at bo hjemme. Kurserne tilrettelægges i samarbejde med indvandrerens organisationer.